

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 30 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov nam po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L.—, oglasi denarnih zavodov nam po L. 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2 — Oglasi, naročena in reklamacije se pošiljajo isključno uprav' Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Aasklega št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Izveja, izvršen podjeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: Aasklega št. 20, L. nadstropje. Dopolni se... pisma se ne sprejemajo, rokopisi... Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna... zveža za mesec L. 7.—, 3 mese... L. 32.— in celo leto L. 33.— uredništva in uprave št. 11-57.

In se se dogajajo - čudeži!

Senator Mosconi, bivši generalni civilni komisar v Trstu, je izdal ravnokar svojo že pred časom napovedano knjigo, v kateri opisuje svoje tedanje službovanje v naši pokrajini. Ta knjiga vsebuje tudi naslednji odstavek:

«Jaz mislim, da se vsaj tam, kjer živijo drugorodci drždema, ne more odrekli slovenska ljudska šola, ki odgovarja le pravi občuteni potrebi posameznih rodbin. Pri tem pa mora biti italijanska obvezna predmet!»

Na drugem mestu piše senator Mosconi: «Sicer pa ne more biti šola sama na sebi nikakoli nevarna, ampak le duh, od katerega je prežeta; delovanje učitelja.»

Ali se vam ne zdi, da se je tu doгодil pravi čudež? Če namreč visok funkcionar, ki je bil pri nas zvesto udan sedanji vladavini, vnet izvrševalec njenih namenov in pospeševatelj njenih ciljev, iskren prijatelj in zaščitnik fašizma — kakor sam izrečno naglašava v svoji knjigi — ako tak mož prihaja sedaj s takim naziranjem in takimi nasveti? Malo in povsem nezadostno je sicer, kar senator Mosconi v svoji knjigi privoljuje modernemu spoznanju in načelu pravičnosti napram drugorodnim manjšinam na polju ljudskega šolstva. Navpril je sicer pameten korak v pravi smeri, toda obstal je na pol poti. Ni v skladu s polno pravičnostjo — in le polna pravičnost je res pravičnost —, če hoče biti pravičen le tam, kjer naše ljudstvo živi drždema. — Druge države z narodnimi manjšinami so resile ali rešujejo jezikovno vprašanje tudi z ozirom na tiste kraje, kjer je prebivalstvo jezikovno mešano, kjer pripadniki manjšine v državi tvorijo ali večino ali gotov odstotek prebivalstva. Tudi takim manjšinam v posameznih krajih se mora pravično določiti njih pravica v jezikovnem pogledu! Tudi takim manjšinam se mora zagotoviti možnost pouka v materinem jeziku, tudi take manjšine se ne smejo izključati iz izvajanja načela narodne pravičnosti! Priznavanje pravice narodnim manjšinam v državi tam, kjer živijo kompaktno, obenem pa zanikanje take pravice tam, kjer je to ljudstvo pomeseano z drugorodnim prebivalstvom: taka dvojna mera bi bila še vedno krivica za narodno svobodo dotične drugorodne manjšine v državi! To pa tem bolj, ker pisec izrečno naglašava, da v šoli z materinim jezikom kakor taki ne vidi niti nevarnosti! Zadošč mu, da se italijanska poučija kot obvezan predmet, čemur nismo mi nikoli nasprotovali. Senator Mosconi naj bi bil torej podal svoj modri nasvet v drugačni in obsežnejši obliki. Izjavil naj bi odkritos in brez vsakega omejevanja: drugorodnim manjšinam naj se da šola v materinem jeziku, ker taka šola odgovarja živo občuteni potrebi ljudstva!

Taka izjava bi pomenila poln korak v smeri pravičnosti in pametne manjšinske politike! Sicer pa priznavamo, da — uvažujoč sedanje razmere in prevladujoče razpoloženje ob manjšinskem vprašanju — že to malo in nezadostno, kar hoče dovoliti drugorodnim manjšinam, pomeni iz persera senatorja Mosconija pogumen požuk plavanja proti deželi reki, nepričakovan čin, skoro — čudež!

Fašistovski poslanec Lunelli je napravil sličen nepričakovan korak v drugo smer — na polje jezikovnega vprašanja v državni upravi na ozemlju drugorodnih manjšin. Naslovil je na ministra za notranje stvari naslednjo interpelacijo: «Kake odredbe misli ukreniti minister za notranje stvari v svrhu potrebne temeljit revizije državnih uradnikov v zgor-njem Poadižju, kamor se pošiljajo večinoma ljudje, brez poznavanja nemškega jezika in dečli iz južne Italije, da ne morjo začočati v polni meri svojim službenim dolžnostim, niti ne izvrševati tiste težavne naloge, ki so naložene uradnikom v Poadižju, kjer predstavljajo državno oblast in destojanstvo Italije pred nemskim prebivalstvom!»

Tudi to vprašanje — če uvažujemo, da je prišlo od strani fašistovskega poslanca — se nam mora zdeti kot pravi čudež. Človek ne more verjeti svojim lasnim očem. Tudi ta pojav pozdravljamo. Kajti, če v nemškem Poadižju ne morejo uradniki zadovoljivo vršiti svojih službenih dolžnosti, če ne poznajo jezika ljudstva, velja menda to istotako in v isti meri tudi za ozemlje, na katerem biva naša jugoslovenska narodna manjšina! Tudi tu ni dopustna dvojna mera! Kar je škodljivo in nemškem Poadižju, ne more biti dobro in koristno v naši Juljski Krajini!

Oglasil se je fašistovski poslanec — torej gotovo dober Italijan — ki potrja, kako prav imamo mi, ko vedno trdimo, da brez poznavanja jezika ljudstva in razmer v deželi, ne morejo javni uradniki vršiti svoje službe neoporečno. In če uradnik ne more vršiti svoje službe točno in pravično, je škoda za prebivalstvo neogibna. Na škodi pa je tudi javna uprava — država. Minister za notranje stvari naj bi razmišljaj o interpelaciji poslanca Lunellija! Če bi storil to resno, temeljito in s praviim razumevanjem, mora priti do spoznanja, da sedanje stanje državne uprave na ozemlju drugorodcev zahteva nujno odpo-moč. Ob sedanji jezikovni neuspobjenosti državnih uradnikov ried našim ljudstvom pa more biti za sedaj odpom-čeno v tem, da — kolikor je to le možno — pokliče zopet v službo prječnje in preizkušene uradnike!

Proračun justičnega ministrstva v senatu

Za neodvisnost sodne oblasti in za vzpostavitev cerkvenega premoženja

RIM, 23. Danes ob 14. je senat nadaljeval razpravo za spremembi v zakon kr. ukaza od 15. julija 1923, kateri preureja; sedaj veljavne določbe o odplačilu obrokov, davkov in drugih trajnih dajatev. Sprejeti so bili pri tem nekateri popravki k omenjenemu ukazu, nakar se je začela razprava o proračunu ministrstva za pravosodje za finančno leto 1924-25.

Na začetku razprave je senator Tommasi izrekel svoje priznanje ministru Rocco, ki je komaj vstopil v vlado, ko je že čutil potrebo vprašati parlament za polnomoč za vključitev nekaterih sprememb v gotove zakonike.

Govornik je nato izjavil, da se bo dotaknil dveh točk življenjskega vprašanja, ki zahtevata največjo pažno vlade in parlamenta: prvi se tiče sodnega reda, ki se danes — mogoče ne prav točno — označa kot vprašanje sodne politike; drugi argument je vzpostavitev cerkvenega premoženja. V tem oziru je že novi justični minister storil korak s tem, da je za prvo vprašanje vprašal polnomoč ter prepustil proučevanje drugega pristojni komisiji. Govornik je nastopil za resnično neodvisnost sodne uprave od eksekutivne oblasti. Vedno se nastajale pritožbe radi težkih posledic vmešavanja eksekutivne oblasti v sodstvo, medtem ko so vsi sodni pravilniki usuznjali karijero sodnika samovolji justičnega ministra. Civilizacija narodov, moč države se meri po neodvisnosti organov, ki so poklicani, da merijo pravico po zakonu. V novi pravilnik bi se — kakor menja namerava minister storiti — lahko sprejela formula nemškega jurističnega zakona, po kateri se sodstvo upravlja po neodvisnih sodnikih, podvrženih tedaj samo zakonu. Nujno je torej potrebno, da se sodnik osvobodil od tlačivega pritiska eksekutivne oblasti.

Z ozirom na drugo vprašanje — na vzpostavitev cerkvenega premoženja — je že ministriški predsednik premočkrat zagotovil veri spoštovanje in tudi Oviglio je v poslanski zbornici obljubil toll pričakovane preuredbe uprave cerkvenega premoženja. Tu je govornik izjavil, da ne gre samo za upravno reformo, ampak da je treba začeti s povsem novo cerkveno politiko. Izrekel je svoje mnenje, da bi bilo treba prepustiti upravljanje cerkvenega premoženja posebni cerkveni upravi, za kar da bi morala omenjena komisija sestaviti posebne predloge.

Senator Bianchi je govoril nato o preuredbi kazenskega zakonika ter opozoril vlado na vprašanje mladotletnih zločincev; obžaloval je, da nima Italija v tem oziru nikakih posebnih določb, imenoval kaznilnice šole za zločinstva, v katere se ne bi smeli zapirati mladotletni. Pri tem je navedel kot zgled Ameriko in druge civilizirane države, v katerih obstojajo za mladotletne zločince, ki so po navadi bolni ali otroci umobolnih staršev, posebni zavodi. Nastopil je proti prisilnemu bivališču za povratne zločince, katero je imenoval pravo sramoto za civilizirano državo. S kazenskim zakonikom je treba preurediti tudi sistem kaznilnic ter ustanoviti, kakor se je to zgodilo v Belgiji po vojni, v kaznilnicah delavnice in šole za nrvstveno vzgojo.

Seja se je zaključila ob 18. uri. Jutri ob 15. javna seja.

Pred razpravo o volilni reformi v senatu

Zbornica se seštane 20. februarja

RIM, 23. Komisije senata bodo proučile novi volilni zakon v ponedeljek ali v torek. Nato se bo o njem razpravljalo na eni javnih sej prvih dni naslednjega tedna. Zanimivo je, da skuša poturadni tisk že v naprej zmanjšati pomen te razprave, češ da je v stvari volitev visoka zbornica vedno potegnila s poslansko zbornico in da se je vedno bavila le z zakonskimi načrti, ki zadevajo bolj tehnično stran.

V svrhu odvrnitve vsake možnosti, da bi razprava zašla na politično polje, se Mussolini tudi v senatu ne bo oglasil za besedo. Sicer bi politično razpravo izzvala lahko tudi opozicija, treba pa je tu pripomniti, da se senatorji opozicije niso še zmenili med seboj v tem oziru, tako da ni izključena možnost, da se bo razprava tiskala le tehnične strani. Sme se torej pričakovati, da ne bo prišlo ne tu niti pri razpravi o ureditvi vojske do političnega glasovanja.

Na Montecitoriju se medtem — sicer brez nobene stvarne podlage — govorič o povratku opozicije v zbornico. Skoro gotovo bo pa mogla zbornica nadaljevati svoje delo šele 20. februarja. Ker se je najprej zadrževalo, da se bo zbornica sestala že 10. prihodnjega meseca, se je danes ta odgoditev razlagala predvsem z dejstvom, da je po odobritvi volilne reforme razpustitev zbornice vsakršna mogoča.

Govornice fašistovskega tiska o nesporezljajih med strankami opozicije se zanikajo iz najverodostojnejših virov. Tako je poslanec Cassinelli zanikal obstoj kakerega spora med maksimalisti in odbor opozicij s sledečo izjavo: «Odbor nastopa v jasni atmosferi idej in stvarnega presojanja stvari in situacije. Na vsak način je navzočnost maksimalistične-

ga poslanca Oro Nobili v odboru porok za naša socijalistična načela in za naše taktične potrebe kot izrazitih protifašistov.»

Ravno tako je zanikal poslanec Morea, republikanec, vsako govornico a nesporezljajemih z ozirom na svojo stranko.

Sinoči se je sestalo vodstvo popolarške stranke, razpravljalo o nekaterih notranjih vprašanjih stranke ter pripravilo dnevni red za zasedanje osrednjega odbora, katero se začne danes. Ta dnevni red vsebuje sledeče točke: Notranji položaj stranke; propaganda in tisk; slučaj Migliolija; politični položaj.

Italijansko-avstrijski dogovor glede železniškega prevoza

RIM, 23. Včeraj zvečer je bil podpisan v palači Chigi dogovor med Italijo in Avstrijo glede uvedbe neposrednih pristobin za železniške prevoze med obema državama, da se s potrebnimi olajšavami okrepijo medsebojni prometni odnošaji ter pospešujejo hitri prevozi na ozemlju obeh držav. Ta dogovor je bil predvden že v trgovinski in plovitveni pogodbi, ki je bila sklenjena med Italijo in Avstrijo v aprilu 1923. Dogovor vsebuje tudi posebne določbe, na podlagi katerih se odmeri neposredna pristobina za blagovni prevoz na italijanskem ozemlju preko Benetk in južnega Tirolskega v Avstrijo. Podpisala sta sporazum za Italijo Ludovico Lucioffi, državni svetnik in za Avstrijo Dr. Rauscher, ministerjalni svetnik.

Strašna družinska žaložgra v Sardiniji

Družina devetih članov umorjena iz maščevanja

CAGLIARI, 23. V vasi Jerzu se je odigrala strašna družinska žaložgra. Preteklo noč so vdrli neznanci v stanovanje mizarja Giovanni Boi. Umorili so njega in ostalih 9 članov njegove družine v spanju. Na lice mesta so prišli varnostni organi, da pričnejo raziskavo. O storilcih ni dšaha, ne sluha. Domnevajo, da je bil izvršen umor družine iz maščevanja. Karabinerji so po dolgem raziskovanju aretirali nekega sorodnika umorjenega mizarja, na katerega pada sum, da je bil soudeležjen pri umoru. Storitci so vrezali enemu izmed umorjenih na čelu globok križ.

Zaplembe listov

RIM, 23. Včeraj je bil tu zaplenjen «Impero», glasilo skrajnih fašistov, radi nekega članka proti finančnemu ministru De Stefaniju. Razen tega sta bili sinoči zaplenjeni dve izdaji lista «Mondo», ki je potem izšel brez političnih pripomb. «Popolo» je bil tudi zaplenjen; ista usoda je doletela dve izdaji humorističnega tednika «Becco Giallo».

Kongres italijanskih republikancev

MILAN, 23. Za 22. februarja je sklican v Milan tretji kongres italijanske republikanske stranke. Ravnokar je bila tu obnovljena republikanska sekcija, ki ji načeluje Artimino Olivieri, zaupnik republikanske stranke za Lombardijo.

Prvi volilni shod Narodnega bloka v Mariboru

Politično mrtvilo v Beogradu radi volilne agitacije - Vlada in postopanje proti Radiću - Zadoženje v Beogradu radi internacije dr. Mačka in tovarišev

MARIBOR, 23. (Izv.) Nocoj se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma prvi veliki volilni shod narodnega bloka. Shod je sijajno uspel, dvorana je bila polna, navzočnih je bilo kakih 700 oseb. Kot predsednik shoda je pozdravil zborovalce dr. Kukovec, ki je dal takoj nato besedo nosilcu štajerske liste dr. Prvku. Govorili so tudi kandidacije dr. Lipold, dr. Möller in dr. Vošnjak. Na shodu je vladal popoln red.

BEograd, 23. (Izv.) Politično zatijje traja še nadalje v prestolnici, medtem ko se nahaja volilna agitacija v pokrajini na višku. Borba se je v zadnjem času zelo poostrila. Nekateri listi opozicije sirijo vest, da namerava sedanja vlada izvesti jeseni nove volitve, ako ne dobi sedaj večine.

Kralj je nekoliko obolet in je radi tega sprejel le poedine ministre v audijenci. Zvečer se je vršila seja vlade, na kateri se je razpravljalo o volilni taktiki in notranjih zadevah. Postopanje proti Radiću v stranki je bilo soglasno odobreno, pri čemer sta se izjavila solidarna z ostalimi člani vlade tudi oba hrvatska ministra dr. Surmin in dr. Drinković. Vršila sta se tudi seji glavnih odborov samostojne demokratske in radikalne stranke, na katerih se je ugotovilo, da so šanse za izid volitev ugodne.

Vest o internaciji dr. Mačka in tovarišev, ki so jo beograjski listi prinесли šele danes, je vzbudila v prestolnici pravo senzacijo. Na splošno se odobrava ta korak politične oblasti kot čuvarice javnega reda in miru.

Jugoslovensko-ogrška pogajanja odgodena

BEograd, 23. (Izv.) Na današnji popoldanski konferenci med jugoslovensko in ogrško delegacijo je prišlo do ostrih prerekanj. Ogrski delegat dr. Vodanier je izjavil, da mora zaprositi pri svoji vladi novih navodil, radi česar so bila pogajanja odgodena do 28. t. m. Takrat bo šele mogoče razpravljati o železniških tarifnih in ostalih še visejih vprašanjih.

Radićeva tajna pogodba z Madžarsko

Besedilo Radićeve pogodbe z Madžari, sklenjene v Londonu - Radić nosil pogodbo pri sebi

BEograd, 23. Notranje ministrtvo je objavilo nocoj pogodbo, ki jo je sklenil Stjepan Radić z zastopniki madžarske vlade v Londonu. Pogodbo, ki formalno od madžarske vlade ni podpisana (madžarska vlada je svojo udeležbo dementralno je nosil Radić pri sebi, znak, kako izredno veliko važnost je polagal nanjo. Odzveta mu je bila povodom njegove aretacije. Dokument se glasi:

V nameri, da se zagotovi sodelovanje v svrhu konsolidacije Srednje Evrope, ki je prišla vsled neprestanih neznosnih krivic srbske vlade resno v nevarnost, smatratva oba pogodbenika, da je prišel čas, ko mora dobiti hrvatski narod svojo neodvisnost in da se postavijo temelji bodočim odnošajem med Madžarsko in Hrvatsko v smislu intencij Zveze narodov. V tej tezi sta se dogovorila predsednik hrvatskega narodnega in državnega zastopstva Stjepan Radić in zastopnik madžarske vlade po šestdnevni pregovori dne 3. novembra 1923. v Londonu, kakor sledi:

1. Madžarska vlada in predsednik hrvatskega narodnega zastopstva soglašata v naziranju, da ima dobiti Hrvatska samoodločno v načelu s pacifističnimi sredstvi in da se imajo vsa sredstva za obrambo, ki so na razpolago, uperabiti le tedaj, ako ogroža srbski režim obstoj hrvatskega naroda. Po mnenju predsednika hrvatskega narodnega zastopstva bi ta slučaj nastopil, ako bi beograjska vlada, ki deluje že sedaj na tem, da se Hrvatska izčrpa in potepla, storila nadaljnje korake, ki bi ogrozili varnost življenja in lastnine ter osebno svobodo Hrvatov.

2. Zvest pacifističnim načelom bo zastopstva zadnji poskus, da se doseže suverenost hrvatske države potom priateljskih dogovorov z odločujočimi sbskimi činitelji. Ako se ta poskus najkasneje tekom treh mesecev ne posreči, sva se sporazumela, da se pripravi sodelovanje, ki ga z ene in druge strani smatramo kot nujno zaradi ogrožanja nacionalnih držav in narodov po beograjski vladi in da v to svrhu izberemo izvrševalni odbor sestavljen iz zastopnikov Hrvatske, Slovenije, Bosne, Makedonije, Črne gore in Albanije, ki bo imel nalogo, da na navodila, ki so potrebna za uspešno sodelovanje in da nadzoruje lojalno izvrševanje teh direktiv.

3. Madžarska vlada in predsednik hrvatskega narodnega zastopstva sta uverjena o potrebi, da se zbudi zanimanje italijanske vlade za težnje Hrvatov po samoodločni in da se zagotovi naklonjenost te vlade. Predsednik hrvatskega narodnega zastopstva bo zlasti nastopal na tem, da se razčišči odnošaji med hrvatskim narodom in Italijo in da se obstoječa nasprotja v interesih in kar se tiče Reke, uredi s prijateljskim sporazumom, dočim izjavlja madžarska vlada svojo pripravljenost, da bo dotične hrvatske zahteve podpirala s svojim svetom.

4. Obe stranki polagata veliko važnost na to, da se doseže sporazum z bolgarsko vlado. Madžarska vlada si pridružuje pravico, da v tem smislu eventualno prevzema vlogo posredovalca in da ponudi Hrvatski svojo pomoč.

5. Madžarska vlada smatra madžarsko-hrvatsko pogodbo iz leta 1868, kot ugaslo in priznava pravico Hrvatske, Slavonije in Dalmacije do lastnih državnih mej. Madžarska vlada se obvezuje, da bo hrvatskim manjšinam na Madžarskem dala posebno zaščito in najširše pravice in privilegije. Ravno tako se obvezuje Hrvatska, da bo zajemala iste pravice in privilegije madžarskim manjšinam na svojem ozemlju.

6. Madžarska vlada zlasti izjavlja, da ne stavlja s svoje strani nikakršnih teritorialnih zahtev po Reki. Hrvatska zagotavlja Madžarski svoboden izhod na Reko in vsa druga pristanišča, ki so pod njeno upravo.

7. Ako izvede Srbija takozvano amputacijo Hrvatske, je Madžarska pripravljena priznati samostojno republiko Hrvatsko, čim to stori ena velesil na velesposlanski konferenci. Dotlej je pripravljena vstopiti v neoficijelne odnošaje.

8. Ako bo Hrvatska zahtevala sprejem v Zvezo narodov in ako pride to na dnevni red, bo podpirala madžarska vlada s svojim glasom sprejem Hrvatske in stremela za tem, da pridobi za to stvar tudi one države, ki so prijateljsko razpoložene do Madžarske.

9. Kakor hitro bo konstituirana hrvatska republika, sta obe stranki pripravljeni skleniti med seboj politično in vojno zvezo v zaščito svoje samostojnosti in neodvisnosti, kakor tudi gospodarsko zvezo z najširšimi olajšavami za medsebojne odnošaje.

10. Kar se je doslej ugotovilo in o njem sporazumelo, ostane strogo tajno. Ako odpadejo vzroki tajnosti do poedinih držav, se ta sporazum po obojestranskem pristanku lahko sporoči poedinim prijateljskim državam in se event. lahko tudi objavi.

11. Ta sporazum stopi takoj v veljavo. Ako se na temelju nameravanih pogajanj med Hrvatsko in Srbijo ustanovi po vzorcu britanskih dominijev Hrvatska z vsemi atributi državne neodvisnosti, bo sklenila z Madžarsko v smislu tega sporazuma trgovinsko pogodbo, ki se opira na popolno gospodarsko reciprociteto. Ako se ne

doseže suverenost Hrvatske in se zopet vidi, da je sporazum med Hrvatsko in Srbijo na podlagi dejanske ravnopravnosti in realne državne suverenosti nemogoč, si pridružujeta obe pogodbeni stranki pravico, da izpopolnita ta sporazum z določbami, ki bodo v stanu pospešiti in omogočiti neodvisnost Hrvatske.

Postopanje proti Radiću

ZAGREB, 23. (Izv.) Proti Radiću se preiskava še nadaljuje. Preiskovalni sodnik ga zasljuše vsak dan dopoldne. Doslej se je preiskava sukala okoli življenjskega Radićevega in sedaj pride glavni stvarni material na vrsto. Računa se, da se bo preiskava precej zavlekla in da radi tega ne bo prišlo še tako hitro do zasljanja dr. Mačka in tovarišev, ker je preiskovalni sodnik dr. Kerbler ves zaposlen z Radićem. Dr. Maček in njegovi tovariši se počutijo prav dobro, ker so jim dovoljene vse ugodnosti.

Dr. Tomljenović pomotoma aretiran

SUSAK, 23. Pred par dnevi je policiji pobegnil na Reko radićevski poslanec Bačinić, ko so ga iz Susaka hoteli prepeljati v Split. Policija je izvedela, da ima Bačinić potni list bivšega bana dr. Tomljenovića, s katerim bi se hotel vrniti v Jugoslavijo, da se nekje skrjuje. Ko je danes prišel z Reke mož, ki je pogranični straži pokazal potni list na ime dr. Tomljenovića je bil takoj aretiran. Obmejni stražniki so mislili, da imajo Bačinića izkazalo se je, da so prišli dr. Tomljenovića, kateremu se je potem obmejni komisar opravičil ter ga takoj izpustil.

Pomanjkanje vode v Zagrebu

ZAGREB, 23. Tukajšnji magistat je izdal razglas, v katerem svari občinstvo, naj kolikor mogoče štedi s purabo vode iz mestnega vodovoda, ker vsled letošnje suše nastaja že občutno pomanjkanje vode. Organi mestnega vodovoda bodo porabo vode strogo kontrolirali.

Dalekosežnost rusko-japonske pogodbe

Izjave ruskega diplomata

MOSKVA, 23. Ugleden sovjetski funkcionar je izjavil zastopniku «United Press» o rusko-japonski pogodbi sledeče: Rusko-japonski dogovor pomeni konec intervencij proti sovjetski Rusiji na skrajnem vzhodu ter tvori podlago načeljnemu prijateljskim dogovorom, ki se bodo sklenili v najkrajšem času z ostalimi azijskimi državami. Ravno tako omogoča sporazumno rusko-japonsko politiko napram Kitajski, koje gospodarsko in teritorialno neodvisnost priznavate obe državi. Dogovor je izredno velike važnosti za Japonsko, ker ji priznava na otoku Sahalinu koncesije za izkoriščanje petrolejskih vrelcev. Te koncesije bi lahko uživala Amerika, ker so bile vsebovane v časnem dogovoru Rusije z amerisko družbo «Sinclair Company». Toda trdovratna protiruska politika ameriskega državnega podtajnika Hughesa, ki je pred kratkem odstopil, je onemogočila izvršitev tega dogovora.

Novi ruski zakon o poroki

Pravice in dolžnosti staršev napram svojim otrokom

MOSKVA, 23. Sovjetski komisar pravde je izdelal nov zakonski načrt o poroki. Ta načrt se ravnokar pretresa v sovjetu ljudskih komisarjev in se bo uzakonil tekom osmih dni. Po tem novem zakonu se sme poročiti vsak miadenič, ki je dovršil 18 leto svoje starosti. Ravnokako je potrebno za dekle, ki stopi v zakon, izpolnjeno 16 leto. Poroka se izvrši na pristojnem krajevem komisarijatu, ki zabeleži poroko v državno matico. Cerkevna poroka se ne prizna. Krajevni komisar ne sme poročiti oziroma zabeležiti v uradne akte poroko, ako je eden izmed zakoncev slaboumen, ako sta zakonsta petenta brat in sestra. Dovoljeno je možu in ženi, da nosita skupno ime, ako to izrečno zahtevata o priški registracije poroke; sicer pa lahko obdržita svoje staro ime. Premožnje, ki si pridobi zakonski par tekom življenja, pripada možu in ženi.

Pravice staršev so v glavnem dolžnosti napram otrokom. Ako ne vršijo starši teh dolžnosti, jim more sodišče odvzeti roditeljske pravice. Vse korake glede vzgoje dece ukrenejo starši sporazumno. Ako se pa zakonca v tem oziru ne sporazumeta, odloči krajevni varuh. Roditelji odposljejo svoje otroke v visje šole ali pa jih oddajo v tovarno, da se izučijo rokodelstva; nikakor pa ne smejo brez sporazuma z otroci sklepati dogovorov glede otroškega dela. Kakor oče, tako mora imati skrbeti za življenje otroka. Ako zanemarjajo roditelji svoje roditeljske dolžnosti ali pa zlostavljajo otroke, jim more sodnja otroke odvzeti ter jih postaviti pod zaščito poklicanega varuha. Na drugi strani pa so odrasli otroci dolžni vzdrževati starše, če so ti za delo nesposobni. Ako ne morejo otroci tega storiti, morajo vzdrževati obnemogle starše najbližji sorodniki. Adoptacija je dovoljena samo v interesu otroka. Ako živijo starši adoptiranega otroka, se mora izvršiti adoptacija le sporazumno z njimi. Če je otrok dovršil 10 leto, odločuje sam o svoji adoptaciji.

Poljsko-ruski odnošaji

MOSKVA, 23. Poljski minister Ketrzynski je danes obiskal Rakovskega, Litvinova, Koppa in Florinskega ter se z njimi posvetoval glede pogajanj, da se vzpostavi med Poljsko in ZSSR redni diplomatski odnošaji.

Trčki zapustili Rusijo?

Sovjeti postavili njegove prijatelje pod nadzorstvo
KOPENHAGEN, 23. Glasom vesti iz Moskve, je Trčki odpotoval iz Rusije. Tudi njegova soproga in otroci so zapustili Moskvo. Sovjetske oblasti so odvedle Trockega staršev v Elizabetgrad. Njegov brat je bil odpoklican od sovjetskega poslanstva v Helsinforu. Ravnotako je ljudski komisar za notranje zadeve postavil pod nadzorstvo Trockega prijatelja, generala Baltinjskaja in polkovnika Lebedeva. Za ljudskega komisarja vojne in morarice je imenovan Frunze. Ruski kmetje pravijo, da so sovjetske oblasti nastopile tako brezobzirno proti Trockemu radi tega, ker je nameraval spopolniti agrarno reformo in tako zboljšati položaj ruskega kmeta.

221 glasov za in 221 glasov proti

zaupnici ruski državi — Vlada demisijsinirala
BERLIN, 23. Pri glasovanju o nezaupnici vladi, predlagani od komunistov v pruskem parlamentu, je glasovalo 221 poslanec za in ravnotoliko proti vladi. Wolfov urad je sicer pripomnil, da po mnenju pravnikov ni vlada vsled tega izida glasovanja primorano podati ostavko; vendar je pa vlada smatrala to za umestno in je demisijsinirala.

Romunija in Besarabija
BUKAREST, 23. Listi se bavijo z vsebino pisma, ki ga je odposlal Rakovski revolucionarnemu odboru Moldavske republike, ter pravijo, da nudi pismo nov dokaz o romunskem značaju Besarabije in da istočasno opravičuje romunske ukrepe v Besarabiji.

Ekspresni vlak skočil s tira
BUKAREST, 23. Ekspresni vlak Oradea-mare-Cluj-Bukarest je danes ponoči skočil s tira. Deset potnikov je bilo težko ranjenih.

Branting poda ostavko.
PARIZ, 23. Vestii iz Stockholma pravijo, da bo ministrski predsednik Branting podal jutri ostavko radi zdravstvenega stanja, ki se ni nikakor zboljšalo. Na njegovo mesto pride sedanj švedski finančni minister Thomson.

Smrtni padec na Etni
RIM, 23. Trije visokotolci, ki so se vadili v plezanju na pobočju Etna, so ponosrešili. Eden je mrtev, ostala dva pa sta težko poškodovana.

Poslaniška konferenca in koelesko vprašanje
PARIZ, 23. Agencija Havas objavlja: Nekateri nezemski listi pišejo, da poslaniška konferenca radi nekaterih nesoglasij med posameznimi člani se ni mogla sestati preteklo sredo, da sestavi odgovor zaupnikov na nemške proteste proti preložen izpraznitvi koeleske cone. Ta vest ne odgovarja resnici. Poslaniška konfe-

renca se bo sestala v imenovano svrhu, ko dobi iz Nemčije glavno poročilo od medzavezijske kontrolne komisije.

Žitna produkcija v Franciji
PARIZ, 23. Uradni list objavi jutri okrožnico poljedelskega ministra, naslovljeno na prefekte. Okrožnica najnovejšo poljedelsko stanje Francije ter priporoča prefektom, da posvečijo največjo pažnjo žitni produkciji, ki se mora neogibno zvišati. Glede prihodnje žetve pravi okrožnica naslednje: Površina z žitom posejanege polja se je povečala za 210.000 hektarjev napram površini iz leta 1923; tudi večje množine umetnih gnojil so se uporabile pri letošnji setvi. Spričo sedanjih žitnih cen na svetovnih trgih priporoča mljster, da sejejo francoski poljedelci pšenico. Poljedelci, nadaljuje okrožnica, se nikakor ne smejo bati nad-produkcije žita, kajti žitne potrebe so vedno večje. Ze iz gospodarskih in finančnih razlogov mora skrbeti sleherni državljan, da dvigne žitno produkcijo na tako stopnjo, da zadostuje potrebam vsega prebivalstva in da ni dežela navazana na žitni uvoz.

Amerika skliče razorožitveno konferenco
WASHINGTON, 23. Senat je od demokrata predlagani dopolnilni predlog k mornariškemu proračunu brez debate sprejel. Po tem predlogu se predsednik Coolidge pozivlja, da skliče novo razorožitveno konferenco. Vsi v Washingtonu akreditirani diplomati naj bi se v imenu svojih držav udeležili konference, ki bi izdelala načrt o razorožitvi na suhem in na morju. Sklicanje take konference bi sledilo v mesecu maju.

Anglija želi sklicanja Društva narodov, da bi se tam dosegla odločitev razprave o ženevskem mirovnem, odnosno o razorožitvenem protokolu. "Times" napoveduje, da bo Anglija kratkomaletni protokoli odklonila. Kakor javlja "Daily Express", je britanska admiraliteta izdelala nov program za gradnjo vojnih ladij. Zgraditi se imajo v enem letu štiri nove križarke, trije podmorniki in večje številne raznih pomožnih ladij.

Snežni zameti v New-Yorku
NEW-YORK, 23. Tu je divjala večeraj silna nevihta. Zapadlo je nad en meter snega. Prolet po mestu je prekinjen. Danes je vihar demoloma popustil, a sneg še vedno.

Cehoslovaške puške za Grčijo
PRAGA, 23. Tovarna pušk v Ernu je prejela od grške vlade naročilo za 50.000 mauserovih pušk za grško armado. Takih pušk se poslužuje tudi cehoslovaška vojska.

Španske operacije v Maroku
TANGER, 23. Španske križarke še vedno obstreljujejo obrežje Angeras. Večerao so španske čete zasedle Ben Usaug in danes Talah Esherth. Odpor upornikov odnehava.

jugosl. društva "Putnik" prodajo direktnih železniških kart iz Jugoslavije na vse večje postaje v Italiji. S tem odpade za potnike neprizjeta skrb nabave karte na mejih Italijanske karte se bodo dobivale od 1. februarja.

Zima na Blejskem jezeru, Z Bleda nam poročajo: Na Bledu je jezero popolnoma zamrznjeno. Led je idealno gladek, kakor na tem jezeru se ni pomnil.

Vreme popolnoma jasno, temperatura 2-0 nad ničlo R., veter od vzhoda, barometer 74,9, vlažnost v % 58.

Sportniki-drsalci najdejo poln užitek. V nedeljo dne 25. t. m. se vrši velika drsalna tekma na jezeru.

Izletnikom so tople sobe na razpolago. Dnevna preskrba po znizanih cenah.

Društvene vesti
— Pevski zbor "Glasbene Matice" ima nočoj skupno vajo za vse glasove točno ob 7.30.

S. K. "Val" v Barkovljah vabi vse prijatelje društva, da se udeležijo današnjega zabavnega večera, ki se bo vršil v dvorani gostilne "Adrija". Začetek ob 8. uri zvečer.

D. K. N. Tommasco — Trst. Danes ob 16.15. uri redni sestanek s predavanjem. Točnost! Odbor.

Solsko društvo podružnica pri Sv. Ivanu vabi vse člane in prijatelje mladine na svoji redni občni zbor, ki se bo vršil jutri 25. t. m. ob 16. uri v otroškem vrtcu.

"POGUMNI KROJACEK."
To popolnoma novo igrjo za Julijsko Krajino uprizori "Citalnica" pri Sv. Jakobu v nedeljo zvečer ob 8. Igra obdeluje veselo pravilno snov in je dosegla v Ljubljani nešteto repriz. Za otroke je ta igra prava mana, pa tudi odrasli ljudje dobio v njej mnogo užitka. Igra režira g. Terčič. Naslovno moško ulogo pogumnega krojačka igra gdca Hervatinova, ki je tako ugajala v ulogi Scampola. V večjih ulogah nastopita tudi znani komik in g. Terčič. V ostalih ulogah nastopi ves obširni ansambel Citalnice. Igra se igra v kostumih. Vstop k večerni predstavi je dovoljen otrokom le v spremlstvu staršev. Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10—13 v dvorani DKD pri Sv. Jakobu.

SPORT

Jutri popoldne ob 2.30 se po dolgem času zopet srečata na igrišču "Vala" na Trsteniku prva prva četa M. D. Zarje iz Rojana in prva četa barkovljanske "Vala". Pri prvi tekmi je sicer prevladoval "Val", a od tedaj je "Zarja" tolko napredovala, da se lahko šteje danes "Valu" za enakovredno. Kdor hoče biti očevidec kepe in napete igre, naj ne zamudi ta tekme.

S. D. "Adria". Jutri naj se vsi nogometaši, kolesarji in rokobarci sdejo na društenem igrišču, da se jim poverijo važne nauke.

Iz tržaškega življenja

Smrtni skok bolnega vojaka. V vojaški bolnišnici v ulici Fabio Severo se je večerao popoldne odigral pretresljiv dogodek. Mlad vojak je v mrzličnem deliriju skočil skozi okno tretjega nadstropja bolniškega poslopja ter se ubil. V omenjeni bolnišnici je že več dni ležal 21letni vojak 12 pešpolka Anton Gisi, doma iz kraja S. Prospero v pokrajini Modena; bil je bolan na legarju. Večerao popoldne, ko so drugi bolniki sedeli pri kosilu v veliki bolniški sobi, je Gisi v vročem deliriju nenadoma vstal s postelje ter šel naravnost k oknu. Ker je bilo nadzorovalno osebje zaposleno pri delitvi hrane, ni nikdo opazil njegovega početja. V naslednjem trenutku se je mladenič vzpel na okno ter skočil v globotino; obeležal je nezavesten na stezici v vrtu pred bolniškim poslopjem. Pretresljivemu prizoru je bil priča divizijski poveljnik general Pugliese, ki je ravno tedaj prihajal na nadzorovalen obisk v bolnišnico. Na njegovo vpitje so prihitali nekateri vojniki in zdravnik, ki je dal nesrečnega mladeniča nemudoma prenesti v operacijsko sobo. Toda vsaka pomoč je bila zaman; revež je par minuta potem podlegel nevarnim znanjnim in notranjim poškodbam; med drugim je imel tudi zdrobljeno črepinjo.

Tragični konec Gistija je vzbudil med njegovimi tovarški globok utis.

Samomor dekleta. Večerao jutraj okoli 8. ure so mimoidoči ljudje našli blizu orožniške vojašnice pri Sv. Ivanu na tleh mlado žensko, ki je bolešno ječala; poleg nje je ležala na tleh majhna steklenica. Navzočni so na mah uvideli, kaj se je zgodilo! Nekdo je javil dogodek orožnikom in vojašnici, ki so poklicali telefonično na lice mesta zdravnika rešilne postaje. Ta je ugotovil da je nesrečna ženska izpila veliko količino solne kisline, in spoznal, da je njeno stanje obupno. Kljub temu ji je izbral želodec ter jo dal nato prepeljati v mestno bolnišnico, kjer je bila zastrupljena spoznana za 20-letno Elizabeto Komar, stanujočo pri Sv. Mariji Magdalena spodnji št. 897. V neni ročni torbici so našli par p'sem s'liko nekkega vojaka in nekaj denarja. Eno pismo je bilo navojeno na nekakega mladeniča, menda njenega zaročenca, stanujočega v ulici Molino a Vento št. 97. Zdi se, da je Komarjeva storila obupni korak radi nesrečne ljubezni. Okoli 10. ure je nesrečno deklo izdihnilo v groznih bolečinah.

Novo pristanišče ob Jadranu. V Plöču ob dalmatinski obali je prispela skupna komisija beogradske in sarajevske železniške direkcije, da prouči tamkajšnje krajevne razmere zaradi izgradnje novega pristanišča. Po mnenju komisije bi bilo treba za pristaniške zgradbe približno eto milijonov dinarjev.

Cehoslovaški izvoz preko Hamburga. V Prago so zopet prišli zastopniki hamburških plovnih družb (Hamburg-Amerika Linie, Deutsch Levante Linie), da se pojava o možnosti uspešnejše organizacije cehoslovaškega izvoza preko Hamburga. V Pragi nameravajo ustanoviti posebno izvozno agencijo.

Razstava Ivana Meštrovića v Ameriki. Jugoslovanski svetovno znani kipar Ivan Meštrović je priredil razstavo svojih del v Brooklynu. Ta razstava je bila zaključena pred par dnovi. Obiskalo jo je nad 50.000 ljudi iz najpogostejših krogov ameriške družbe. Dne 18. t. m. je bila otvorjena Meštrovićeva razstava v New-Yorku, o kateri piše vse new-yorkski tisk kot o velikem in pomembnem kulturnem dogodku. Udrugoženje "American-Jugoslav Society" je priredilo dne 17. t. m. velik banket v čast Ivana Meštrovića. Banketa se je udeležil tudi znani prijatelj srednjevropskih Slovanov in angleški publicist Seton Watson, ki je prišel kred kratkim v New-York. Na banketu so bile dalje zastopane v velikem številu najodličnejše osebe new-yorkskega meštinstva. Govore so imeli ameriški general Bliss, profesor Pupin, Meštrović in Seton Watson.

Otvajanje potovanja iz Jugoslavije v Italijo. Kakor nam sporoča Tourist-Office v Ljubljani, je dovolila italijanska železniška uprava

rekla. Obrnjena h Kirkeju je nadleževala:

"Ali je res, da ste me samo enkrat videli, dokler niste prišli v to hišo?"

"Res je" je odgovoril.

Pri teh besedah je naglo izpremenil barvo, kar ji ni ušlo. Pogledala ga je s svojimi svetlimi očmi še ostreše in dalje vprašala: "Kako je mogoče, da ste se me spomnili, dasiravno ste me videli samo enkrat?"

Nehote ji je stisnil roko. Hotel je odgovoriti, toda beseda mu ni hotela iz ust. "Imam dober spomin," je rekel končno. Nato se je obrnil proč, vse nemiren in v zadregi, kar se je tako razlikovalo od njegovega navadnega mirnega značaja, da sta to tudi strežnika in zdravnik opazila.

Kratkotrajni stisk roke je začutil sleherni živec njenega telesa s tako občutljivostjo, ki je navadna, ko se zdravje človeku zopet vrača; bistrovidnost njenega spola in njene starosti ji je razodela resnico, ki jo je spoznala iz njegovega zarudevanja in jecanja. Rahlo je potegnola svojo roko iz njegove in naslonila glavo na blazino.

"Ali je mogoče?" se je vprašala in srce ji je zaplaval v sladki grozi, a v prijetni zadregi so ji zagorela lica. "Ali je mogoče?"

Na ponovni zdravnikov migljaj je Kirke vstal. Izprememba na obrazu in obnašanju je izgnila, zadovoljen je bil, da je ohranil tajno.

"Zbogom do jutri," je rekel, ko je šel ven.

Zivljenja sit premojar. Premogarju Josipu Pegan, stanujočemu v ulici Toricelli št. 6, se je zdelo, da že predolgo prenaša vsakdanje križe in tezaue, čeprav ima komaj 5 križev na hrbtu. Zato si je sinoči v svojem stanovanju prerezal z brivno britvo žile na lovem za pestju. Njegovi domači so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je nesrečnemu možu obvezal rano ter ga dal potem prepeljati v mestno bolnišnico. Pegan se bo moral zdraviti mesec dni.

Nesreča pri delu. Pri razkladanju bombaznih bal na paru ku "Cracovia", zasidranem v prosti luki Duca D'Aosta, je 27-letnemu težaku Alojziju Makor, stanujočemu v ulici Piccardi št. 55, padla na levo nogo kakih 140 kg teška bala. Makor je pri tem zadobil precej hude poškodbe, radi katerih bo moral v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan, kakih 15 dni varovati posteljo.

Nesrečen korak. 21-letni sofer Guido Vaccaro, stanujoč v ulici S. Marco št. 13, se je sinoči okoli 22. ure, idoč po trgu Galdoni, spotaknil in padel tako nesrečno, da se je pobil po glavi in po rokah ter si tudi nekoliko pretresel možgane. Z nekim javnim avtomobilom je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Po aretaciji razpečevalcev ponarejenih vrednostnih papirjev. Policia nadaljuje z vsom vmem, preiskavo, da ugotovi, kako daleč je segal delokrog tolpe razpečevalcev ponarejenih akcij paroplovne družbe "Cosulich". Kljub okolščini, da je ponarejevalnica poslovala že več mesecev, se zdi, da ni bilo razpečanih mnogo akcij, vsaj v naših pokrajini ne. Seveda ni še dognano, ali so ponarejevalci razpečevali svoje izdelke tudi v drugih pokrajinah Italije. Po podatkih, ki so dosedaj znani varnostnemu oblastvu, je tolpa "zaslužila" s svojim sleparskim poslom okoli 45.000 lir. Potemtakem je moralo biti štveilo ponarejenih akcij precej omejeno. Verjetno je tudi, da so ponarejevalci še pravočasno uničili del svojih izdelkov, če so jih imeli natiskanih, posebno z ozirom na okolščino, da se je že del časa javno govorilo, da krožijo v denarnem prometu ponarejene akcije.

Vesti z Goriškega

Iz Kala — Koritnice. Kar na mah so naše želje dozorele in obrodile lep sad, naše novo Prosvetno društvo "Zlatorog". Med naše sinje goriške velikane se je zopet naselil Zlatorog, taji gori na prag naše slovitve Trente. Lepo je bilo takrat, biagostanje je vladalo, ko je Zlatorog s svojo čredo belih divjih koz pasel po naših planinah, obrasčenih čezincah s sočno travo. Pohlep po zlatu je gnal trentskega lovca, da je dvignil puško proti sveti čredi Zlatoroga, ki je razarjen razoral cvetoče planine v kamenito puščavo. Poginil je trentski lovec; njegovo dekle — doma iz naše vasi (stara žena — še je povedati iz katere hiše) — je obupno skočila raz koritaški most v Sočo. Sedaj se je Zlatorog vrnil. Naše planine sicer niso zopet ozelenele, toda vzcvetelo je v naših dušah, in Zlatorog — svetlo hrepeneje po lepem, dobrem, resničnem — je zahvaloval v njih. Upamo, da ga zlobna roka več ne prežene. — Plemenito delo je izvršila "Zveza Prosvetnih društev" z osnovanjem našega društva, ki smo si ga, fantje in dekleta zleli kot kruha. Naša kreпка voja in edinstvo v eni sami

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Ljubezna oskrba. Govori slovensko. Na željo zdravniška pomoč. Tajnost zajamčena. Via Bosco 101

ENONADSTROPNA, novo zidana hiša z vežo, kuhinjo, 4 sobami, sadonosnikom, vrtom, zemljiščem. Hlev za krave in prašiče. Polja približno 40 a., vse v dobrem stanju. Na prodaj pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje: Matevž Bizjak, Cezsoča 93, p. Bovec.

GOSPODARSKO POSESTVO pri Maribaru obstoječe iz 52 oralov prvovrstnega zemljišča i. r. 10 oralov gozda, 20 oralov polj, 22 oralov travnikov, velikanskega sad nosnika, šestih poslopij (Pridelek: 1 vagon koruze, 20 čebrov mošta), Vozovi, stroji, hlevi. Na prodaj za 800.000 dinarjev, na račun 300.000 dinarjev. Posestvo je pripravno za dve družini. Poudarba na: Fran Hetzel, Maribor, Pod mostom št. 9.

ODJAO se v najem gostilniški lokali — brez koncesije — celaletno ali za sezajo maj — september. Reflektira se le na dobro moč s kavcijo. Prodaja ni izključena. Pojasnila daje Jastnik Kaučič — Razdrtje št. 42.

KUPI SE že rabljena trgovska oprema. Poudarba pod "Oprema" na upravništvu.

DEKLE, ki je dovršilo štiri razrede ljudske in tri razrede meštanske šole, želi vstopiti kot učenka v večjo manufakturno trgovino v mestu ali na deželi. Naslov pri upravništvu.

BABICA, a torizirana, sprejema noseče Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slatvec. Via Giulia 29.

skupni želji bosta pripomela, ob pomoči "Zveze", da bodo storjeni sklepi izvršeni.

Idrija. Pogrebno društvo sv. Jožefa v Idriji je na svojem občnem zboru dne 18. t. m. sklenilo, da naj se tisti člani, katerim je bil že izplačan znesek 80 L in bočejo biti deležni povsika 150 L, zglijajo v društveni pisarni pri blagajniku o' uradnih dnevih.

Listnica uredništva. G. Ivač. Stari je naprosen, da se zgledji v našem uredništvu radi nekega sporočila, ki se ga tiče.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 970. — do 990. —; Belgija od 124. — do 125. —; Pariz 131. — do 131.50; London od 115.85 do 116.25; New York od 24.10 do 24.25; Švicarija od 34. — do 34.6. —; Švicar od 46. — do 46.8. —; Atene od 40. — do 43. —; Berlin od 57. — do 58. —; Bukaršta od 12.25 do 12.75; Praga od 72.25 do 73. —; Opatkva od 0.335 do 0.345; Dunaj od 0.0340 do 0.0350; Zagreb od 39.35 do 39.60.

VALUTA: Avstrijska krona od 0.0340 do 0.0350; dinar i od 39.25 do 39.50; dolari od 24.05 do 24.20; zlotci po 39. frakov, od 92. — do 93. — fent sterling od 115.75 do 116.10.

Benezijske obveznice 79.70.

Fotografski atelje
A. Jerkič
se priporoča svojim cenj. klientom
Gorica, Corso G. Verdi 36

Čeneno češko
posteljno perje!!
Kg sivega "čunega" perja L. 16. —, polbelega L. 24. —, belega L. 28. —, boljsega L. 34. — in L. 39. —, L. 58. —, najboljši vrste L. 68. — Pošljite po povzetju od L. 100. — naprej carine in poštnine prosto. Zamenjava in vrnitev bage dovoljena. V oredi brezplačno. **Benedikt Fachel, Lobrož št. 624 pri Piznu, Češka.** Poštni zavoji rabijo iz Češke Italijo približno 14 dni.

ALOJZI POVH
urar in zlatar
Piazzo Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29
Lastna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se priprča o cenah. 62

URARNA-ZLATARNA F. BUDA
Trst — Corso Garibaldi 35
(Podružnica Via Scalinata 1)

Kupuje krone, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah. Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (55)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje
kupul
Zlatarna **ALBERT POVH**
Trst, Via Mazzini 46

Najvišje cene plačujem za
KOŽE
kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk ververic, krivov, divjih in domačih zajcev.
D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 19
IL nadstr., vrata 15
Sprejemajo se pošiljate po pošti
Inserirajte v "Edinosti"

"Zbogom," je odgovorila tiho, ne da bi se ozrla.
Gospod Merrick se je vesled na Kirkejevo mesto in otipal žilo Magdaleni.
"Kakor sem se bal," je pripomnil. "Prehitro bje."
Kakor iz uma se je odmaknila in vzkljnila: "Nel Prosim da se me ne dotaknete!"
Zdravnik je dobrodušno prepustil svoje mesto strežnici, kateri je prišelpete: "Crez pol ure se vrnem in vam bom pomagal, da jo spravimo na posteljo. Ne pustite ji govoriti. Kazite ji slike v časopisu, dokler se ne uniri."
Ko se je vrnil, je strežnica povedala, da ni bilo treba časopisa. Bolnica se je vzorno držala, se je umirala in ni trgogovorila besede.
Dnevi so minovali in bolnica je smela vsaki dan dalje časi ostajati v predsobi. Tudi ni bilo treba pripraviti postelje na zofi, ampak je sedela oblečena v naslonjaju. Ura, ki jih je preživela zunaj spalnice, so bile edina luč njenega življenja, bile so ure, ki jih je preživela v družbi Kirkeja.

Dveje stvari jo je vleklo k njemu: prvi je bil oni možki, ki je zanjo skrbel in ji rešil življenje in razum, a drugi je bil možki, v katerem je odkrila njegovo najdražjo in najbolj skrito tajno. Polagoma sta postala tako domača in nerislišna v občuvanju; kakor starodavna prijatelja, polagoma je spoznala zadnji kotichek njegove notranjosti.

PDLISTEK

W. Collina:

BREZ IMENA

Zdravnik je pomignil Kirkeju, naj počaka in ji da čas, da si opomore. Opomogla si je nekoliko, ga zopet pogledala in zašepetala: "Kako dobri ste bili z menoj in kako malo sem jaz to zaslužila!"
"Ticho, tiho!" je odvrnil. "Vi ne veste, kako srečen sem, da sem vam mogel pomagati."
Njegov glas ji je vtil moč in upanje. Z zanimanjem ga je gledala, izraz hvalečnosti se ji je bral na obrazu.
"Kje ste me videli, predno ste me tu našli?" je vprašala nenadoma.
Kirke se je obotavljal in zdravnik mu je prišel na pomoč.
"Prepuvedujem vam, da izprašujete gospoda Kirkeja o preteklosti," je rekel. "In gospodu Kirkeju prepovedujem odgovarjati na taka vprašanja. Danes ste začeli na novo živeti. Edine spomine, ki jih smete zbužjati, naj se go samo pet minut nazaj v preteklost."
Pogledala je zdravnika in se nasmešnila. "Nekaj pa ga moram vendarle vprašati,"

DNEVNE VESTI

„Piccolovi“ — otrobi!

„Piccolo“ je zapel pred kratkim, kakor smo že poročali, našemu slovenskemu kmetu slavospev. Slavi namreč njegovo veliko inteligenco zaisti za priučenje drugih jezikov. Dostavlja pa, da ta prednost ni lastna ljudstvu, marveč je temu socialnemu razredu. Potemtakem ne bi bil slovenski kmetijski sloj sestaven del slovenskega ljudstva. Namen tržaškega lista je prozoren in obenem neznančno neumen: kar zahteva kmet, zahteva baje le kot socialen sloj in ne kot slovensko ljudstvo! Ker pa ravno kmetijski stan tvori veliko maso na našem ozemlju in ker ta masa ni ljudstvo, ampak le poseben socialen sloj, naj bi po čudežni teoriji "Piccola" italijanska javnost verjela, da slovenskega ljudstva — ni, da kot taka nič ne zahteva in da nima nikdove pravice govoriti ali kaj zahtevati v imenu slovenskega ljudstva! Po tem čudežnem nauku "Piccola" bi mogli misliti: v naši Julijski Krajini so italijanski industrialci, trgovci obrtniki, kmetije le socialni sloji, ne tvorijo pa nikakega "ljudstva". So le socialni sloji, ne pa — Italijani! Torej: v Julijski Krajini Italijanov sploh — ni in tudi ne nobenega drugega narod! Potemtakem bi se ne smeli oglašati z nikakimi narodno-političnimi zahtevami v prilogi Italijanstvu v naših krajih, ker so le — socialni sloji!

Nesteto neskladnosti in nezmišelnosti je že napisal "Piccolo" o narodnostnih razmerah na našem ozemlju, take gorostasnosti pa se ni zagrešil, takih otrobov še ni vezal. Naj jih le veže nadalje. Kar izbj je na naj si iz glave misel, da bi mogel pokriti v svoje otrobe dežlivo, da je slovensko ljudstvo tu, sicer z različnimi gospodarskimi in socialnimi opredeljenji, (kakor ni brez njih noben narod) vendar pa kot narodna enota s skupnimi narodnimi, jezikovnimi in kulturnimi potrebami. In glavni sestaven del te naše vkupnosti je ravno naš — kmet.

Der Landsmann posvarjena od tridentinskega prefekta. Tridentinski prefekt Guadagnini je poslal g. Petru Fuchsbrugerju, odgovornemu uredniku glasila gornjeadrijskih Nemcev "Der Landsmann", svarilo v smislu na novejšega odloka o tisku. Tridentinska prefektura utemeljuje svoj odlok, češ da "Landsmann" dalje blati italijanska oblastva s tem, da pribuje aresenčne, tendencijske in pretirane vesti, pospremljajoč jih s strupenimi pripombami. S takim pisanjem da hoče "Landsmann" sečati med drugorodnim prebivalstvom nezaupanje in sovraštvo ter preprečiti, da bi prišlo med obema plemenoma do pobratenja. V svoji pripombi k odloku o svarilu opozarja "Landsmann" čitatelje, da se bo moral v bodoče in dokler se razmere ne spremenijo na bolje, omejevati na gola poročila, ne da bi zavzemal napram dogodkom kaknega stalstva. Kar pa se tiče dogodkov iz Gornjege Poadije, jih bo moral mnogo sploh popolnoma zamolčati, ker bi znala že sama shva poročila dati prefektu povod za drugo svarilo, nakar bi moral liste prenehati izhajati. Uredništvo pa bo storilo vse mogoče, da se "Landsmann" ohrani poaidskemu nemškemu ljudstvu.

Odlok prefektura o urniku za trgovine. Kr. prefektura razglasa sledeči odlok g. prefekta o urniku za trgovine v tržaški občini: Čl. I. Sedanje določbe o osmernem delavniku, da le določbe, ki urejajo zapiranje javnih lokalov, in določbe o nedeljskem počitku, ostanejo v veljavi. Kljub temu pa bodo morale biti trgovine zaprte od 19. do 8. ure in

trgovine z jestvinami od 20. do 7. ure. Slaniarne in trgovine z jestvinami na drobno se morajo zapreti ob sobotah in ob dnevih pred poglavitnimi prazniki ob 21. uri. Brivnice se morajo zapirati, dokler velja zanje nedeljski počitek, ob 22. uri. Čl. 2. Ob nedeljah od 9-14 morajo biti odprte za občinstvo menalnice, potniške agencije, spedijskega podjetja, trgovine z južnim sadjem na debelo, prodaje sadja in povrtnine in prodaje kruha. Ves den v nelo morajo biti odprte slaščičarne in prodaje konfiriranega blaga, dalje cvetličarnice in kuharne kostanje.

V dobi od 1. junija do 30. septembra bodo morale biti odprte ob nedeljah do 11. ure mesnice z zmrazjenim in konjskim mesom. — Čl. 3. Pekom, sladstičarjem in izdelovalcem konfiriranih stvari je dovoljeno, da lahko delajo na izdelovanju svojih proizvodov ob nedeljah do 12. ure. — Čl. 4. Ako se v gori oben enih trgovinah izvršuje še kaka druga obrt, glede katere sta zapiranje in nedeljski počitek urejena na drug način, posebno pa ako gre za bare in mekarnice, ki prodajajo tudi jestvine (slasčiče) in jim niso stavljene običajne meje v potrošnji, veljajo za celotni obrat najstrožji predpisi, ki jih vsebuje pričujoči odlok. — Čl. 5. Vse druge trgovine in obrati, ki v pričujočem odloku niso navedeni, morajo biti ob nedeljah ves dan zaprti. — Čl. 6. V Krizu, na Proseku, na Opčinah, Banah, v Bazovici, Trebčah, Lonjerju, na Katinarji in v Gropadi morajo biti brivnice in vse trgovine odprte ob nedeljah do 12. ure. — Čl. 7. Proti tistim, ki bi prekršili pričujoči odlok, se bo postopalo po zakonu. Preiskavanje in ugotavljanje prestopkov je poverjeno tržaškemu zupanstvu v smislu čl. 226. občinskega in pokrajinskega zakona in v smislu kr. odloka od 23. maja 1924, št. 867. — Čl. 8. Uradnikom in agentom javne sile je naloženo izvrševati pričujoče nardbe, ki stopi